

DVADSIATA ŠTVRTÁ NEDEĽA CEZ ROK B

SLÁVNOSŤ SEDEMBOLESTNEJ PANNY MÁRIE

Každý pútnik keď navštívi Baziliku sv. Hrobu, vystúpi na Kalváriu aby sa s úctou dotkol vrcholu skaly, kde bola osadená päta kríža. Najprv si všimne malú kaplnku so sochou Bolestnej Panny Márie. Je to veľmi dojímavý pohľad a tiež aj dôvod na rozjímanie keď si človek všimne bolestný pohľad Matky Božej na ktorej vidieť prebodnutú hrud' mečom. Táto skutočnosť je aj dnes dôvodom zamyslieť sa nad dnešnou slávnosťou Sedembolestnej Panny Márie.

Najprv sa zamyslime nad históriou tejto slávnosti. Úcta Bolestnej Matky Ježiša Krista sa opiera o Simeonovo proroctvo, keď Panna Mária so sv. Jozefom priniesli dieťa Ježiša do chrámu v Jeruzaleme, aby ho obetovali Bohu ako to bolo v Zákone predpísané: „Jeho otec a matka divili sa tomu, čo sa o ňom hovorilo. Simeon ich požehnal a Márii, jeho matke, povedal: "On je ustanovený na pád a na povstanie pre mnohých v Izraeli a na znamenie, ktorému budú odporovať, - a tvoju vlastnú dušu prenikne meč -, aby vyšlo najavo zmýšľanie mnohých srdc" (Lk 2, 33-35). Táto úcta sa traduje od 13. storočia a šírila ju rehoľa servítov, čiže Služobníkov Panna Márie. Koncom stredoveku vznikol známy hymnus „Stála Matka bolestivá“ (Stabat Mater), ktorý spracovali viacerí básnici a hudobníci. Veľmi radi používame ako pieseň tento hymnus pri pobožnostiach krížovej cesty. V r. 1727 pápež Benedikt XIII. schválil úctu Sedembolestnej Panny Márie a ustanovil jej sviatok. V r. 1814 pápež Pius VII. na znak vd'ačnosti za šťastný návrat z Napoleonovho zajatia zvýšil liturgický stupeň sviatku a jeho slávenie rozšíril na celú Cirkev.

Na Slovensku mala úcta Sedembolestnej Panny Márie dávnu tradíciu. Jej počiatky siahajú až do polovice 16. storočia. Stredobodom tejto úcty sa stal šaštínsky chrám P. Márie, ktorý bol vybudovaný v druhej tretine 18. storočia. V r. 1924 prevzali chrám saleziáni a urobili z neho významné pútnické miesto. Šaštínska bazilika Sedembolestnej sa stala národnou svätyňou. V apríli 1927 na žiadosť slovenských biskupov Posvätná kongregácia obradov v Ríme dokumentom „Celebre apud Slovacam gentem“ odobrila úctu Sedembolestnej Panny Márie na Slovensku a dovolila pripájať k loretánskym litániám osobitnú invokáciu s modlitbou z omše sviatku Sedembolestnej. Toľko z histórie.

A teraz sa zamyslime nad siedmimi bolesťami Panny Márie. Stojí zato častejšie sa modliť tento ruženec a rozjímať nad bolesťami Panny Márie, ktorá ich prežívala cez celý život odvtedy ako sa to dozvedela od Simeona (viď Lk 2, 33-35). To bola prvá bolesť, ktorú som uviedol na začiatku tejto úvahy.

Druhú bolesť opisuje evanjelista Matúš 2, 13-15. Kto nepozná púšť a jej nebezpečenstvá, nevie si predstaviť čo musel svätý pár prežívať. Dnes je to nebezpečné prejsť 500 km a nie vtedy. A potom? Egypt, cudzina. Dnes vidíme emigrantov, ktorí opustili svoju vlasť aké majú často neľudské podmienky a ako trpia.

Tretiu bolesť opisuje evanjelista sv. Lukáš 2, 41-48. Keď rodičia našli dvanásťročného Ježiša v chráme, evanjelista jasne poznamenal: "Syn môj, čo si nám to urobil? Pozri, tvoj otec i ja sme ťa s bolesťou hľadali!" Čo asi za tie tri dni prežívala Matka ak nie bolesť zo strachu kde je jej dieťa?

Štvrtú bolesť prežívala Panna Mária na krížovej ceste. Poznáme štvrté zastavenie v ktorom rozjímame, že sa s Ježišom stretla. Nestretla, ale po celý čas bola pri ňom až po Kalváriu. Ktorá matka by nebola pri svojom dieťati keď jej dieťa trpí? Vtedy matka duševne trpí viac ako choré dieťa. Známy duchovný spisovateľ M. Qouist píše, že raz v Paríži navštívil rodinu, kde mali choré malé dievčatko, ktoré malo na chrbte množstvo hnisavých vredov. Práve vtedy prišiel aj lekár vyšetriť dieťa a skonštatoval, že skalpelom odstráni vrede. Kázal matke aby si dieťa privinula k sebe. Keď lekár začal odstraňovať vrede, zakaždým ako vred narezal, dieťa vykričlo a matka sa striasla. Spisovateľ (kňaz) vtedy videl, že matka trpela viac, ako dieťa.

Piatu bolesť opisuje evanjelista sv. Ján: „Pri Ježišovom kríži stála jeho Matka, sestra jeho matky, Mária Kleopasova, a Mária Magdaléna. Keď Ježiš uzrel matku a pri nej učeníka, ktorého miloval, povedal matke: "Žena, hľa, tvoj syn!" Potom povedal učeníkovi: "Hľa, tvoja matka!" A od tej hodiny si ju učeník vzal k sebe (19, 25-27). Všimnime si slovo: „stála.“ Nezúfala, nedvíhala päste proti nebu, ale v tichosti prežívala v duši bolesť a nedávala Bohu otázky „prečo?“ Stála Matka bolestivá.

Šiesta bolesť nám jasne hovorí, koho má náš slovenský národ za patrónku. Tam na Kalvárii, kde stálo zvislé brvno kríža, sediac opretá oň prijala na svoje lono mŕtve telo svojho Syna. To lono, ktoré v Nazarete prijalo z Ducha Svätého Slovo, ktoré dnes držala v náručí. Kto si z nás vie predstaviť jej bolesť? Slovenský národ si práve túto skutočnosť osobitným spôsobom uctieva, čo je vyjadrené aj v omšovej prefácii z dnešnej slávnosti: „Veď ona vždy preukazovala nášmu ľudu útechu v utrpeniach a pomoc v nebezpečenstvách. Ani teraz neprestáva orodovať za nás a s materinskou láskou sa stará o bratov a sestry svojho Syna. Preto ju oslavujeme ako patrónku nášho národa a uctievame ju ako našu nebeskú Matku. Pod jej ochranou kráčame do nebeskej vlasti, v ktorej si ju už svätý Otče oslávil pri svojom Synovi Ježišovi Kristovi, našom Pánovi.“

Siedma bolesť: Ježiša pochovávajú. Ani jeden evanjelista konkrétne neopisuje Máriinu prítomnosť pri Ježišovom pohrebe. To ale neznamená, že tam nebola. V Bazilike sv. Hrobu sú tri kaplnky z ktorých jedna je zasvätená Zjaveniu sa Ježiša ako prvej svojej Matke, aj keď to evanjelisti neopísali. Tradícia hovorí, že keď všetci od hrobu po pohrebe odišli, jedine Mária tam ostala, lebo všetko vedela od svojho Syna čo sa bude diať, aj to, že vstane z mŕtvych.

Sedembolestná Panna Mária, patrónka Slovenska, oroduj za nás!

Pripravil: Martin Mojžiš, sprievodca pútnikov.